

Fruškogorje kruno
ravnog Srema,
Nigde takvih vinograda nema,
Irig ti je prestonica vina
Ima više od petsto godina
Zato složno ispijajmo čaše
Vino neka krepí duše naše!

Stihovi sa zida iriškog podruma

Oj, Karlovci,
mesto moje drago!
K'o detence došao sam amo;
Igra beše jedino mi blago;
Slatko zvah ja med i smokvu samo.
Dete malo - goluždravo tiče -
Dođe tiče, pa se tu naviče. . .

Branko Radičević, „Đački rastanak“

Lepote svake puna,
I puna svakog milja,
Još svud si puna, goro,
Lekovnog, svežeg bilja!
Pa bolan k tebi, goro,
Tvoj pevac doće, evo:
Priteci, lek mu reci,
Ljupko je tebi pev'o. . .

Jovan Grčić Milenko, Fruškoj gori

Beočin

MANASTIR BEOČIN

Manastir Beočin osnovan je verovatno u 16. veku, a prvi put se pominje u turskim katastarskim popisima, 1566. godine. Crkva je posvećena prazniku Vaznesenja Hristovog. Nastradao u vreme austro-turskih ratova, beočinski manastir su krajem 17. veka obnovili monasi manastira Rača na Drini. Ikonostas su, pored ostalih, oslikavali Janko Halkozović, Dimitrije Bačević i Teodor Kračun, između 1756. i 1766. godine. Riznica je opljačkana za vreme Drugog svetskog rata. U manastiru se nalaze mošti Sv. Varnave (Nastića) i čudotvorna ikona Presvete Bogorodice.

Uz crkvu je prislomljen grob rano preminulog pesnika Jovana Grčića Milenka (1846 – 1875). Danas je Beočin ženski manastir, koji slavi Spasovdan, 40. dan posle Vaskrsa.

Opština Beočin smeštena je na samoj obali Dunava, na severnom delu padina Fruške gore, na 17 kilometara od Novog Sada. Prostire se na površini od 183 kvadratna kilometra. Iako opština Beočin teritorijalno pripada Sremu, Beočin administrativno pripada Južno-Bačkom okrugu i nalazi se u centralnom delu Vojvodine. Ukupna površina područja iznosi 18. 590, 5 ha i obuhvata osam naselja sa, po poslednjem popisu iz 2002. godine, ukupno 16. 086 stanovnika. Beočin predstavlja administrativni centar Opštine, u njemu živi više od polovine ukupnog broja stanovnika, samim tim ono je i najveće naselje, a čine ga Beočin-selo i Beočin-grad („Fabrika“).

Neposredna blizina Dunava i Nacionalnog parka Fruška gora kao i prioritetni razvojni projekti iz oblasti turizma Beočinu pružaju osnovne preduslove da postane ozbiljan turistički centar. U saobraćajnom pogledu Beočin je zastupljen sa drumskim, železničkim i rečnim saobraćajem. Ocena je da beočinska

ZAVIČAJNI MUZEJ ČEREVIĆ

Osnovan pre više od tri decenije (1980), Zavičajni muzej u Čereviću, jedini u opštini Beočin i jedinstven u Vojvodini i Srbiji, čuva spomen na trojicu znamenitih Čerevićanina: pesnika Jovana Grčića Milenka (1846-1875), slikara Milenka Šerbana (1907-1979) i vajara Jovana Soldatovića (1920-2005).

Postavka muzeja, pored navedene osnovne namene, koncipirana je tako da posetioca upozna sa istorijskom i kulturnom baštinom mesta i predstavlja njegovu svojevrsnu hronologiju rasta i razvoja. Izloženi eksponati: umetnička platna, skulpture, rukopisi, fotografije, dokaz su burne i bogate istorije ovog mesta u zagrljaju Dunava i Fruške gore.

opština ima izuzetno povoljan položaj i da je dobro saobraćajno povezana. Kroz opštinu Beočin prolazi Državni put drugog reda broj 107 koji vodi od Novog Sada preko Beočina do državne granice sa Republikom Hrvatskom kod Iloka za koji se uskoro predviđa detaljna rekonstrukcija i izgradnja novog savremenog graničnog prelaza sa Republikom Hrvatskom.

Veliki potencijal opštine Beočin predstavljaju šume i šumsko zemljište, koje zauzimaju površinu od 7701, 2 ha, sa šumovitošću od 41, 43%. Veći deo šuma, tačnije 6. 544, 9 ha nalazi se u Nacionalnom parku Fruška gora. Šume Nacionalnog parka, koje se nalaze na teritoriji beočinske opštine, uživaju režim I, II i III stepena zaštite i njima se gazduje u skladu sa utvrđenim režimima zaštite. U njima se nalaze i značajni šumski lokaliteti, geološki i geomorfološki, značajna staništa ugroženih biljnih vrsta, ugroženih vrsta ptica i pojedinačna stabla, grupe stabala i Park manastira Beočin.

MANASTIR RAKOVAC

Jedan nepotvrđeni izvor kaže da je manastir osnovao Raka Milošević, veliki komornik despota Jovana Brankovića, krajem 15. veka, pa je po njemu i nazvan. Prvi pouzdani (turski) podaci potiču iz 1545, a zatim iz 1566. godine. Pre toga je zabeležena 1533. godina, ugrebana na zidu priprate. Smatra se da je crkva osnovana pre turskog osvajanja Srema (1526). Nekadašnji zvonik je prizidan u prvoj, a trostrani manastirski konaci završeni u drugoj polovini 18. veka. Baroki ikonostas je oslikao Vasilije Ostojić (1763), a zidove u trpezariji Amvrosije Janković (1768). Sva likovna dela, kao i konaci i zvonik, uništeni su u Drugom svetskom ratu.

U novije vereme je izvedena konzervacija crkve, obnavljaju se konaci. Manastir čuva mošti ktitora Vićentija Jovanovića, kao i vraćenu ikonu Bogorodice Odigitrije. Slave se Sveti mučenici i besrebrenici Kozma i Damjan (14. jul).

**DVORAC
PORODICE
ŠPICER**

Dvorac u Beočinu izgrađen je za porodicu Špicer, jednu od tri suvlasnika i osnivača Beočinske fabrike cementa. Projekat je izradio Steindal Imre, arhitekta iz Budimpešte. Izgradnja dvorca je dovršena 1890-92. godine. Budući da je zgrada projektovana u duhu izrazite eklektike, u korpus objekta ukomponovani su različiti arhitektonski detalji, terasa, loda, prozori u obliku bifora, trifora i okulusa, renesansne arkade ograda terase i barokna kapa kupole na kulama. Ornamentalna dekoracija fasada, naročito interesantnih završetaka dimnjaka, predstavlja neobičan i redak sklop dekorativnih detalja preuzetih iz prethodnih stilova.

Posebnu vrednost objektu daje enterijer centralnog hola, ostvaren u duhu mađarske secesije, kitnjastih oblika. Objekat je napušten i već duže vremena bez namene.

ARHEOLOŠKO NALAZIŠTE „GRADINA„ - RAKOVAC

Arheološko nalazište Gradina je višeslojni lokalitet koji se nalazi u blizini Mesne kancelarije u Rakovcu. Ovo nalazište pripada spomenicima kulture od velikog značaja.

Na prostoru Gradine su u periodu od 1963. do 1978. godine sprovedena sistematska arheološka iskopavanja, usmerena na otkrivanje ostataka srednjovekovne crkve. U najstarijim slojevima konstatovani su tragovi zemljanog utvrđenja iz strarijeg gvozdеноg doba.

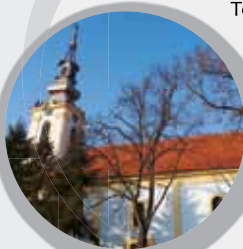
Arheološka istraživanja nastavljena su u martu 2011. godine.

PRAVOSLAVNA CRKVA SV. ARHANGELA GAVRILA U SUSEKU

Ova crkva podignuta je 1770. godine, nakon proterivanja Turaka iz Vojvodine.

Unutrašnjost hrama oslikao je čuveni barokni slikar Teodor Kračun. Ime majstora koji je rezbarijama ukrao ikonostas nije poznato. Ikonostas je islikan u šest zona, sa 64 polja. Na prestolnim ikonama su arhangel Mihailo, Sv. Nikola, Sv. Jovan, Bogorodica sa Hristom, Hristos i arhangel Gavriilo, na crkvenim dverima Blagovesti i medaljoni sa Sv. Savom i Sv. Simeonom. Na bočnim dverim su medaljoni sa Sv. carem Urošem i Sv. knezom Lazarom. Ikonostas je preslikan 1901. godine.

RIMOKATOLIČKA CRKVA SV. JOSIPA U ČEREVIĆU

Sagrađena je 1744. godine u stilu tadašnje crkvene arhitekture, sa prizidanim zvonikom, pod uticajem rokoka. Nad oltarom je ulje na platnu visine dva metra, sa naslikanom Svetom porodicom: Bogorodica, mali Hristos i pravedni Josif, okruženi anđelima, nadneseni nad panoramom Čerevića. Slika je uokvirena rezbarenim i pozlaćenim ramom. Naslikao ju je Janoš Volinhofer, u Budimpešti, jedan od najboljih tamošnjih slikara s kraja 18. veka.

Dve značajne slike u ovoj crkvi su rad srpskih slikara: Raspeće Hristovo, ulje na platnu Arsenija Teodorovića, i Prorok Mojsije sa tablicama Božjih zapovesti Konstantina Pantelića.

MOLITVENI DOM ISLAMSKJE ZAJEDNICE U BEOČINU

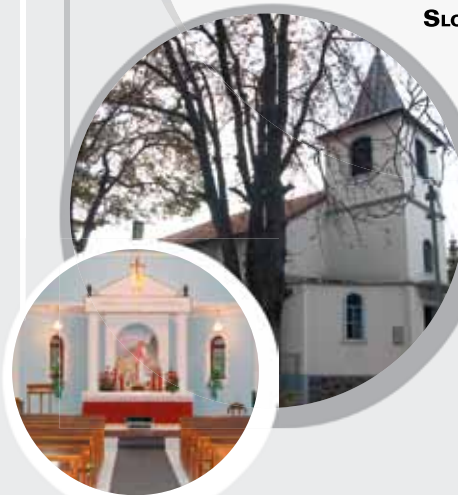
Jedna od beočinskih specifičnosti svakako je i ovaj Molitveni dom, izgrađen u svrhu verskog života Beočinaca muslimanske veroispovesti.

Izgradnja Doma započeta je 2000. godine, a uz vredne ruke vernika (džematlija), pomoć opštine Beočin i donaciju Republike Irana, njegova izgradnja se privodi kraju. Pored molitvenog doma nalazi se objekat koji služi za namenu verskog pranja (andestana), kao i kapela koja ima namenu verskog kupanja upokojenih (gusulhana).

SLOVAČKA EVANGELISTIČKA CRKVA U LUGU

Lug je najmlađe naselje u opštini Beočin, nastalo početkom dvadesetog veka. Stanovnici ovog mesta, uglavnom Slovaci, odmah po doseljavanju počeli su da grade objekat za zadovoljavanje svojih verskih potreba – Slovačku evangelističku crkvu, koja je u upotrebi od 1912. godine.

Crkva je više puta sređivana i proširivana, da bi sadašnji izgled dobila 1971. godine. Značajna adaptacija obavljena je i pre nekoliko godina, a završetak radova, posvećenje crkve, svečano je obeležen 25. maja 2006. godine.

BELI MAJDAN - RAKOVAC

Da čovek menja prirodu i prilagođava je svojim potrebama, uzimajući od nje ono što mu treba, najbolji dokaz je Beli majdan u Rakovcu. Smešten u neposrednoj blizini manastira Rakovac, ovaj rudnički kop, napušten 1937. godine, nastao je vađenjem kamena koji je najčešće korišćen za izradu nadgrobničkih spomenika, temelja za kuće i, verovatno, samog manastira.

U prirodi ovaj majdan je pećina, sa dvoranom visokom tri-četiri metra, ulazom širokim nekoliko desetina metara i isto tolikom dubinom. Svod drže veliki kameni stubovi, ostavljeni prilikom kopanja i klesanja kamena.

BANOŠTORSKI DANI GROŽDA

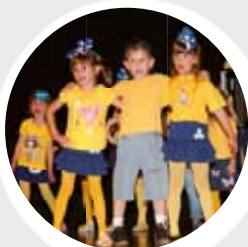
Već petnaestu godinu zaredom, od 1997, prvog vikenda u septembru, u Banoštoru se održava najznačajnija turistička manifestacija u opštini Beočin – Banoštorski dani grožđa.

Mesna zajednica i Klub vinogradara i vinara Sv. Trifun iz Banoštora, kao organizatori manifestacije, na Danima grožđa okupe brojne proizvođače grožđa i vina, a najboljim izlagačima, po odluci posebnog žirija, dodeljuju se nagrade.

Opština Beočin, kao pokrovitelj ove manifestacije, zaslužna je što brojni posetioči Banoštora tih dana mogu da uživaju i u bogatom kulturno-umetničkom programu i nastupima najpoznatijih imena naše estrade.

BEBI-BEOLETO

u pratnji svojih roditelja, ili baka i deka.

Pokrovitelji programa su Oština Beočin i „Lafarge BFC“, a vreme održavanja - početak jula.

Dok beočinske klinceze i klinici još sređuju utiske sa Zimskog raspustilišta, Kulturni centar opštine Beočin obraduje ih nizom programa u okviru Bebi-Beoleta. Pozorišne predstave, muzički programi i razne vrste radionica okupe veliki broj najmlađih Beočinaca, koji na plato ispred Doma kulture dolaze

SMOTRA HOROVA DUHOVNE MUZIKE

Mesna zajednica Čerević i Hor Milenko, u sklopu proslave zaštitnika mesta, Sv. Prokopija (21. jul), organizatori su sada već tradicionalne Smotre horova duhovne muzike.

Pokrovitelj manifestacije je Pokrajinski sekretarijat za kulturu, a Smotra se održava uz blagoslov vladike sremskog g. Vasilija.

Dugo negujući tradiciju horskog pevanja Čerevićani žele da ovom natpevanju horova daju međunarodni karakter.

AL SE NEKAD DOBRO JELO, BAŠ...

Ova manifestacija, prvi put održana 2011. godine, u organizaciji Udruženja žena Gorskara iz Rakovca, prilika je za druženje ljubitelja starih sremačkih jela.

Svakog prvog vikenda u martu, Rakovčanke na trpezu iznesu jela spremna po receptima naših baka i deka i, uz brojna udruženja žena iz Srema i Bačke, prirede feštu za pamćenje.

Kako jelo ne ide bez pića, na ovom velikom „rakovačkom ručku“ degustiraju se i vina iz čuvenih podruma u opštini, a za lepši ugođaj pobrinu se beočinski tamburaši.

PRAVOSLAVLJE NA INTERNETU

Ova jedinstvena kulturna manifestacija, na kojoj se predstavljaju fotografije pravoslavnog sadržaja, zahvaljujući internetu okupi svake godine u Beočinu veliki broj autora iz celoga sveta.

Organizator izložbe je Društvo ljubitelja fotografije, filmskih i video ostvarenja Beofoto iz Beočina, a izložba se održava subotom, koja je najbliža 12. novembru, u znak sećanja na vladiku hvostanskog i beočinskog Varnavu, čije mošti počivaju u manastiru Beočin.

SAJAM STOKE U SUSEKU

Početkom maja na Sajmu stoke u Suseku okupljaju se izlagači goveda, svinja, ovaca, poljoprivredne mehanizacije i hrane iz Srema i čitave Vojvodine.

Sajam ima i takmičarski karakter, te se na svakom bira najbolja krava muzara, junica, ovan, kolekcija ovaca i kolekcija svinja i nerasta. Posebnu pažnju posetilaca privlači „susečka korida“ – takmičenje u hvatanju praseta, kao i takmičenje u brzom šišanju ovaca.

Organizator Sajma je Mesna zajednica Susek. Sajam se održava od 2006. godine.

LOV NA ŠAKALA

Šakal (čagalj) je životinja veoma slična vuku. Otkad se pojavio na području Srbije sve je brojniji. Da bi smanjili brojnost ove veoma štetne životinje, beočinsko Lovačko udruženje Srndać, uz pomoć lovačkih udruženja iz Čerevića i Banoštora, organizuje hajku na šakala. Tako, u potrazi za ovim predatorom, svake prve subote u februaru padine Fruške gore zaposednu stotine lovaca iz zemlje i inostranstava.

Ova manifestacija je u kalendaru Lovačkog saveza Srbije, a ove godine održana je po petnaesti put.

BAZAR VINA, TAMBURICE I RUKOTVORINA

Na ovom bazaru na počasnom mestu nalaze se vino, tamburaši i ženskih ruku dela – od hrane, pa do ukrasnih i predmeta za praktičnu upotrebu.

Kulturni centar opštine Beočin, Udruženje vinogradara i vinara Sv. Trifun iz Banoštora i udruženja žena sa područja opštine Beočin, kao organizatori, i brojni posetioči, ovim bazarom najavljuju i pozdravljaju Sv. Trifuna (14. februar), zaštitnika vinara, ali i srpski „Dan zaljubljenih“.

KUP „JAZ“-a U RIBOLOVU

Sportsko ribolovni klub Jaz iz Beočina organizator je tradicionalnog Kupa Jaz-a u ribolovu, koji se održava krajem juna.

Kup ima međunarodni karakter, pošto na njemu, pored ribolovaca iz Vojvodine i Srbije, učestvuju i sportski ribolovci iz susjednih država: Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Mađarske... Na Kupu se nadmeće više od 30 ekipa, a prisutni su i njihovi brojni pratioci koji u Beočinu provedu nekoliko dana.

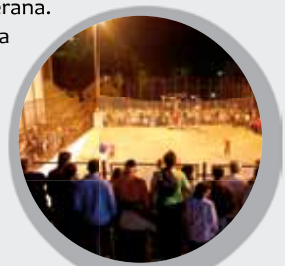

PREOBRAŽENJSKI TURNIR U FUDBALU NA GOLIĆE

Košarkaški teren, golovi za hokej, dve ekipe sa po četiri igrača i vatrena beočinska publika, dočekaće vas ako tokom avgusta dođete u Beočin selo na jedinstveni sportski događaj – turnir u fudbalu na goliće.

Turnir privlači veliki broj majstora malog fudbala, a poseban događaj predstavlja revijalna utakmica žena i veterana.

Organizator turnira je Mesna zajednica Beočin, a održava se povodom Preobraženja gospodnjeg (19. avgust) – slave mesta.

Sremski Karlovci

Najstariji pisani dokument iz 1308. godine pominje Karlovce kao kaštel pod imenom Karom. Iz perioda turske vladavine, tačnije iz 1553. godine, datira pisani dokument u kome se prvi put spominje ime Karlovci. Svoj veliki kulturno-duhovni uspon Sremski Karlovci doživljavaju u XVIII i XIX veku. Godine 1713. postaju sedište Srpske pravoslavne mitropolije. 1726. godine osniva se prva srednja škola. 1734. godine izvodi se prva pozorišna predstava, počinje sa radom prva bakarna štamparija, 1791. godine otvara se prva srpska gimnazija, a 1794. i Bogoslovija. Saborna crkva Sv. Nikole podignuta je 1762. godine, a Patrijaršijski dvor 1894. godine. Nedaleko od centra grada nalazi se kapela Gospe od Mira, koja je podignuta 1817. godine na mestu gde je 1699. godine potpisan Karlovački mir.

Na obroncima Fruške gore i na obali Dunava prostire se teritorija opštine Sremski Karlovci ukupne površine 5054 ha i sa 8839 stanovnika. Sremski Karlovci su locirani na severu Srema, udaljeni svega desetak kilometara od Novog Sada i 57 kilometara od Beograda. Nalaze se na putu Beograd-Subotica i međunarodnoj pruzi Istambul-Varšava. Aerodrom „Nikola Tesla,“ udaljen je nepunih 70 km od Karlovaca, a obala Dunava omogućava razvoj rečnog turizma. Opština je idealno locirana, sa raznovrsnim mogućnostima da

VINSKI LAGUM PORODICE BAJILO

Ovaj stari lagum datira iz XIX veka. Kao i u stara vremena i danas se koristi za čuvanje vina. Nedavno je restauriran i predstavlja pravi doživljaj za ljubitelje dobrog vina.

privuče turiste, poslovne ljude i potencijalne investitore.

Okosnicu razvoja opštine upotpunjuje industrija građevinskog materijala, samostalne zanatske i trgovinske delatnosti, ugostiteljstvo i dr.

U Sremskim Karlovcima danas deluje čitav niz značajnih kulturno-obrazovnih institucija: Karlovačka gimnazija, Bogoslovija „Sv. Arsenije“, Odeljenje arhiva SANU, Gradski muzej i dr. Pored biblioteke postoji nekoliko izdavačkih preduzeća i knjižara.

Površine pod poljoprivrednim zemljištem u opštini Sremski Karlovci su oko 2600 ha ili 50% ukupne površine cele opštine. Veoma dugu tradiciju na Fruškoj gori ima i vinogradarstvo. Datira još iz 273. godine, kada je rimski car Probus zasadio prve čokote vinove loze na padinama Glavice nedaleko od Manastira Bešenovo. Godinama su se ovi zasadi širili, a naročito na lokalitetu atara Sremskih Karlovaca. U zadnjih nekoliko godina ustale su se površine vinograda na oko 125 ha. Programom razvoja opštine predviđeno je podizanje novih stotinjak hektara gde bi dominantne sorte bile Talijanski rizling i novostvorene sorte kao što su Sila, Neoplanta, Probus i dr. U novi proizvodni asortiman uključice se Sovinjon, Semijon i Rajnski Rizling, a od crnih vina Kaberne Sovinjon, Portugizer i Frankovka.

Turizam u Sremskim Karlovcima ima veliku perspektivu, sudeći prema broju kulturno-istorijskih objekata, kao i lokaciji koje bi mogle da privuku veliki broj turista. Prema podacima TOOSK, Sremske Karlovce godišnje poseti oko 30. 000 hiljada turista. Postoji nekoliko lokacija koje su predviđene za izgradnju turističkih objekata koji će omogućiti da se veći broj turista zadrži u Sremskim Karlovcima duže vremena.

9

PATRIJARŠIJSKI DVOR

Najmonumentalnija je građevina XIX veka u Vojvodini. Podigao ga je patrijarh Georgije Branković po projektima arhitekte Vladimira Nikolića i građen je od 1892 do 1894. Kapela u dvoru posvećena je Sv. Dimitriju, a njen ikonostas rad je jednog od najčuvenijih srpskih slikara Uroša Predića. Pored dvora, u pravcu kolskog ulaza, nalazi se skromno spomen-obeležje na mestu gde se nalazila kapela Sv. Trifuna koja je izgorela u požaru 1788. U dvorskom parku, koji je podigao patrijarh Samuilo Maširević, nalazi se stari mitropolijski dvor sa mitropolijskim grbom izrađenim u crvenom mermeru pored glavnog ulaza.

Sremski Karlovci

znamenitosti

KARLOVAČKA GIMNAZIJA

Prva srpska gimnazija, ujedno i najstarija gimnazija na Balkanu, osnovana je 1791. zahvaljujući naporima mitropolita Stevana Stratimirovića i zamašnom novčanom poklonu bogatog karlovačkog trgovca Dimitrija Anastasijevića Sabova, kao i značajnim prilozima imućnijih karlovačkih građana. U staroj prizemnoj zgradi Latinske škole, koja se nalazila na mestu današnje zgrade, Gimnazija je radila od 1791. do 1890. Današnja zgrada podignuta je kao zadužbina patrijarha Germana Anđelića i njegovog brata Stevana. Fasada je rađena dekorativnim elementima manastira Studenice u ambijentu srpsko-vizantijskog stila i mađarske secesije. Pred zgradom se nalazi spomenik Branku Radičeviću, rad vajara Vladete Petrića iz 1947, i profesoru filologu i pčelaru Jovanu Živanoviću, rad vajara Radete Stankovića iz 1951.

SABORNA CRKVA SV. NIKOLE

Na ovom mestu nalazio se pravoslavni hram podignut još pre dolaska Turaka na ove prostore, dakle pre 1521. Gradnja Saborne crkve Sv. Nikole na mestu stare koje je srušena, započeta je inicijativom mitropolita Pavla Nenadovića. Toranj i kupola rađeni su po projektu Zaharija Orfelina. Crkva je potpuno, sa trećim malim tornjem, završena 1762. Sa dva velika barokna zvonika bila je do početka Drugog svetskog rata druga po veličini u svetu katedralna pravoslavna crkva. Ikonostas u crkvi smatra se remek-delom srpskog baroknog slikarstva, a radili su ga slikari Teodor Kračun i Jakov Orfelin. Zidove hrama krasi devet slika čuvenog Paje Jovanovića. Svoj konačan izgled Saborna crkva je dobila prilikom generalne popravke 1909/10.

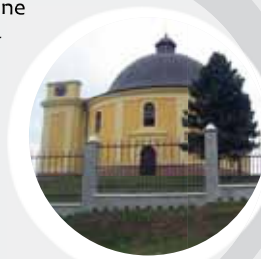
MAGISTRAT

Na mestu starog mnogo skromnijeg varoškog magistrata, u periodu između 1806. i 1811, prema planu koji je radio inženjerski poručnik baron Vaskez 1791. a kasnije ga prepravio inženjerski kapetan Poljani 1808. izgrađena je današnja zgrada karlovačkog Magistrata u neoklasicističkom stilu. U svečanoj sali Magistrata održavani su mnogi narodno-crkveni sabori. Sa balkona ove zgrade maja 1848. patrijarh Josif Rajačić je proglasio osnivanje srpske Vojvodine.

KAPELA GOSPE OD MIRA

Podignuta poviše mesta gde se odigrao jedan od najznačajnijih događaja novovekovne evropske istorije – potpisivanje Karlovačkog mira 26. jan. 1699. Posle završetka Velikog bečkog rata u Karlovcima su vođeni pregovori između velikih sila koje su učestvovala u ratu. Pregovarali su predstavnici Austrije, Poljske i Venecije sa jedne i Turske sa druge strane. Ovom važnom događaju prisustvovali su diplomati iz Velike Britanije i Holandije, kao posrednici tokom pregovora. Današnji izgled kapela dobija odlukom Bečkog ratnog saveta iz 1808. a podignuta je 1817. U njoj se nalaze vrlo vredne orguljeperiodu između 1806. i 1811, prema planu koji je radio inženjerski poručnik baron Vaskez 1791. a kasnije ga prepravio inženjerski kapetan Poljani 1808. izgrađena je današnja zgrada karlovačkog Magistrata u neoklasicističkom stilu. U svečanoj sali Magistrata održavani su mnogi narodno-crkveni sabori. Sa balkona ove zgrade maja 1848. patrijarh Josif Rajačić je proglasio osnivanje srpske Vojvodine.

SPOMENIK BRANKU RADIČEVIĆU

Na Stražilovu podignut je 1885. Ovde su sahranjeni Brankovi posmrtni ostaci doneti iz Beča dve godine ranije. Spomenik je izgrađen po nacrtu beogradskog arhitekta Svetozara Ivačkovića. Kamenorezačke radove izveo je Petar Kitusi. Kamen je donet iz svih krajeva koje naseljavaju Srbi: sa Topčidera, Kleka, Vršacke kule, Plješevice, Velebita, Avale, Lovčena, Dinare, Fruške Gore.

ČESMA „ČETIRI LAVA„

Podignuta je 1799. kao kruna završetka prvog karlovačkog vodovoda. Za njenu izgradnju karlovački magistrat angažovao je Italijana, arhitektu Đuzepea Aprilija.

Radove je izveo Dimitrije Zaharić, dok je radove u mermeru izveo kamenorezac Andrija Solar. Česma je temeljno renovirana 1858. i 1925. Prvih godina XX veka česma je izmeštena na današnje mesto. Prvobitno je stajala ispred zgrade Magistrata.

DVORSKA BAŠTA

Jedinstven je aboretum (učionica u prirodi) u ovom delu Evrope. Podigao ga je za potrebe daka i profesora, ali i za potrebe svoga dvora patrijarh Josif Rajačić sredinom 19. veka. Za projektanta je angažovao uglednog bečkog vrtnog arhitektu Rudolfa Sibeka. U sklopu bašte, pored velikog broja raznih biljnih vrsta, nalazila se i staklena bašta sa unutrašnjim sistemom grejanja za tropske biljne vrste, kao i lovačka kuća austrijskog tipa.

KARLOVAČKA BOGOSLOVIJA SV. ARSENIJA

Prvu srpsku pravoslavnu Bogosloviju osnovao je mitropolit Stevan Stratimirović u Karlovcima 1794. Ovde je u okviru Bogoslovije naš znameniti filolog, pčelar i profesor Jovan Živanović osnovao drugu u Evropi katedru za pčelarstvo. Zgradu u kojoj je danas smeštena Bogoslovija Sv. Arsenija podigao je patrijarh Georgije Branković za potrebe Crkveno-narodnih fondova 1901. U ovoj zgradi Bogoslovija radi od 1964. Ovde je smešten i jedan od najznačajnijih srpskih arhiva – Arhiv Srpske akademije nauka i umetnosti.

Beočin - PRUŽAOCI USLUGA I PROIZVOĐAČI TRADICIONALNE DOMAĆE RADINOSTI
„CEPTOR” ANDREVLJE

Centar za privredno-tehnološki razvoj (CePTOR) osnovan je odlukom Skupštine AP Vojvodine. Namenski i sadržajno je opremljen za kongresni turizam, kao i za odmor i rekreaciju. Pored idealnih uslova za edukaciju (kongresna sala, tri manje sale i konferencijska sala), hotel od smeštajnog kapaciteta raspolaže sa tridesetak soba i ukupno 60 kreveta, kao i restoranom, letnjom baštom, fitness salom, prostorijama za razonodu, bibliotekom, kutkom za decu...

CePTOR se nalazi na Andrevlju, poznatoj vazdušnoj banji, gde se ukršta šest vazdušnih struja, u netaknutoj prirodi Fruške gore, na nadmorskoj visini od 300 metara. Od Čerevića je udaljen šest, a od Novog Sada oko 30 km.

DOO „RUSKUS” RAKOVAC – IZRADA IGRAČAKA OD DRVETA

Detinjstvo svakog čoveka obeležila je jedna igračka: lutka, međa, lavić, automobil. . . DOO Ruskus iz Rakovca, osnivača Zlatka Skendera, u svom asortimanu ima ponudu sto posto prirodnih i ekoloških drvenih igračaka, koje ne sadrže boje i lakove, a namenjene su deci svih uzrasta.

Svaka igračka izrađena u Ruskusu poseduje dušu i karakternu osobinu, što je čini prijateljem deteta na putu kroz detinjstvo. Ovaj čudesni svet igračaka čini svet deteta lepšim i zanimljivijim.

VERA ŽIGIĆ – SLIKANJE NA GLJIVAMA

Ikonopisanje je poseban umetnički pravac, a ikonopisci posebni umetnici i ljudi. Kada se ta veština realizuje na gljivama, onda je umešnosti i spretnosti potrebno još više.

U svom ateljeu u Rakovcu, Vera Žigić svaku od ikona radi sa puno strpljenja, volje i ljubavi. U formatima od 10 do 40 centimetara, svako može da pronađe ponešto za sebe: krsnu slavu, sveca zaštitnika, Tajnu večeru. . .

SKELA - ČARDA „JOLE”

Silom prilika, ratne 1999. godine, prevoz skelom u Beočinu „vratio se u modu”, a jedan od dva skelska prelaza bio je u Banoštoru, upravo ovaj na kojem je kasnije izgrađena poznata čarda. Sa ovog mesta na svakih pola sata saobraća skela, koja na bačkoj strani pristaje u mestu Begeč.

Pored brojnih gastronomskih specijaliteta, čarda Jole je poznata i po izuzetnom ovčijem paprikašu, u narodu poznatom kao čobanac.

VINARIJA „BONONIJA” BANOŠTOR

Vinarija Bononija porodice Šijački smeštena je u Banoštoru, na oko 30 kilometara od Novog Sada. Naziv je dobila po rimskom nazivu naselja Banoštor – Bononia, koje je bilo jedna od luka carskog grada Sirmijuma (Sremska Mitrovica).

Osnovana 1997. godine, vinarija danas proizvodi oko 40.000 litara vina od grožđa iz soptvenih zasada - sedam hektara vinograda na obroncima Fruške gore.

U lepo uređenom prostoru, na samoj obali Dunava, vinarija je u mogućnosti da na degustaciju vina primi veći broj gostiju.

RESTORAN „KARAŠ” BEOČIN

Ako imate dilemu gde održati svadbu, proslaviti rođendan, dočekati Novu godinu, napraviti koktel-parti, banket i slično, ovaj restoran će rešiti sve vaše dileme. Karaš poseduje tri sale (veliku, srednju i malu), koje mogu da prime oko 300 gostiju. Restoran raspolaže i sa letnjom baštom (oko 350 mesta), a nalazi se na lepo uređenoj peščanoj plaži, za oko pet hiljada kupaca.

Restoran je dobio ime po jednoj vrsti dunavske ribe, a na jelovniku ovog restorana pored ribljih specijaliteta mogu se naći i hladna i topla predjela, supe i čorbe, jela sa roštilja, jela po porudžbini i dr.

Restoran raspolaže i sa četiri sobe sa francuskim krevetima.

RIBLJA ČARADA „KORUŠKA”

Ova čarda, smeštena na Koruškoj - jednom od najlepših prostora između Banoštora i Suseka, na samoj obali Dunava, idealno je mesto za goste koji žele da probaju riblje specijalitete spremjene po receptima duge gastronomske tradicije.

Zatvoreni deo restorana ima 50 mesta, a isto toliko je mesta i u bašti koja se nalazi uz samu obalu. Reka je ovde veoma široka, spajaju se dva kraka Dunava razdvojena Susečkom adom, i ovo mesto je pravi raj za oči i dušu.

NEBOJŠA VESELINOVIĆ IZRADA SUVENIRA

U maloj porodičnoj radionici u Rakovcu, uz pomoć supruge Slavice, Nebojša Veselinović izrađuje suvenire od drveta, keramike, gipsa, oslikava flaše i frakličice, biber crep, keramiku, pravi satove na biber crepu. . .

Ova porodična radionica, puna ljubavi i mašte, kao da te vrline unosi u predmete koji iz nje izlaze, čekajući kupca. Oni će sa Nebojšinim suveniri poneti u svoj kraj i deo ovdašnjeg podneblja i tradicije.

„EKO-ETNO KLUB” ČEREVIĆ

Osmišljen da na jednom mestu okupi ljubitelje etno tradicije i ekološke hrane, ovaj Klub upotpunio je beočinsku turističku ponudu. Postao je i svojedruga baza za goste koji boravak koriste za nautički, ribolovni, rekreativni, verski, lovni i vinski turizam.

Objekat je potpuno funkcionalno opremljen i u dvokrevetnim i trokrevetnim sobama može da primi 30 gostiju, kojima na raspolaganju dve trepezarije, kamin sala, roštilj, bašta, vinski podrum. . .

RESTORAN „BELI ČIN”

Na putu prema manastiru Beočin, u njegovoj neposrednoj blizini, smestio se ovaj restoran sa imenom iz kojeg je, prema predanju, i samo mesto Beočin dobilo ime.

Specijalitet restorana je spremanje jela na tradicionalni način, a ambijent, opremljen u etno stilu, doprinosi celokupnom ugođaju.

Ovde često navraćaju posetioci Fruškogorskih manastira, praveći predah tokom svojih izleta.

Irig - PRUŽAOCI USLUGA I PROIZVOĐAČI TRADICIONALNE DOMAĆE RADINOSTI

VINARIJA KOVAČEVIĆ

Krstašica bb, Irig
+38122-463-137, radno vreme: 8–00

Ima tradiciju gajenja vinove loze i proizvodnje vina dužu od 100 godina, i nalazi se u slikovitom delu Iriga, ispod pravoslavne crkve, nedaleko od centra varošice. Vinarija poseduje 10 ha vinograda koji se nalaze na južnim padinama Fruške Gore, Sremskog rejonu, Fruškogorskog vinogorja, na nadmorskoj visini od 230 metara gde je srednja godišnja temperatura 11° C, a srednja temperatura za vreme vegetacije vinograda je 17° C.

2001. godine završili smo izgradnju nove vinarije u koju je ugrađena moderna vinska oprema i u koju se primenjuju postulati savremene tehnologije. U 2001. godini proizvedeno je 10000 boca vina, a 2009. godine proizvedeno je 35000 boca, a pokrenuta je i proizvodnja penušavih vina tradicionalnom metodom.

Poznati iriški vinar Miroslav Kovačević otvorio je na putu Irig – Novi Sad Vinsku kuću Kovačević, koja ima više od 800 kvadratnih metara. Ljubiteljima vinskog turizma nudi se lepo uređen restoran sa 60 mesta i bašta sa još 100.

U restoranu se služe vojvođanski specijaliteti, fruškogorska zakuska, domaći sirevi, pečenje iz peke i hleb iz furune. Uživaoi vina mogu da probaju i kupe sva vina iz Podruma Kovačević, a u ponudi su i domaće rakije.

U sklopu Vinske kuće nalazi se i degustaciona sala sa više od 100 mesta, kao i četiri luksuzno sredena apartmana za noćenje, a u planu je da se uradi i mini spa centar.

TERMAL

Specijalna bolnica Vrdnik
Karadordeva 6, 22408 Vrdnik, +38122-465-634, 465-122, 465-422
termalrec@ptt.rs, www.termal-vrdnik.com

Nastanak, izgradnja i razvoj banje u Vrdniku pozitivna je posledica pojave termalne vode konstantne temperature 32, 5°C Savremeni razvoj Banje počinje izgradnjom kvalitetnih i funkcionalnih smeštajnih i lečilišnih kapaciteta, otvorenih i zatvorenih bazena sa pratećom infrastrukturom. 1997. ustanova dobija status Banje, a Vrdnik turističkog mesta. Danas Specijalna bolnica za rehabilitaciju Termal raspolaže savremenom opremom i stručnim kadrovima:specijalistima fizikalne medicine i rehabilitacije, akupunkturologa, višim i srednjim fizioterapeutima i medicinskim sestrama. Specijalna bolnica za rehabilitaciju Termal raspolaže sa 96 soba: 6 jednokrevetnih, 18 dvokrevetnih, 68 trokrevetnih i 4 dvokrevetna apartmana.

VILA ELENİ

9. Vojvođanske brigade 83, Vrdnik
+38165-848-8182
+38122-466-008

Mačkov Podrum

Zanatski centar bb, 22406 Irig, +38122-462-492
office@mackovpodrum. co. rs
www. mackovpodrum. co. rs
U kombinaciji sa savremenim svetskim sa-
znanjima iz enologije, proizvodimo vina koja
u sebi nose osobenosti Fruškogor-
skog podneblja i svu simboliku
porodičnih životopisa utkanih
u prelive vinskih gutljaja. Na-
ša vina: Traminac mirisavi In-
cognito Sauvignon Akacia
Chardonnay Camerlot Mer-
lot Portugizer

Etno kuća „Jazak”

Fruškogorska 24, Jazak, +38164-022-720-06, +38122-468-468, +38122-468-469
etnojazak@ptt. rs, etnokucajzajak@neobee. net, www. etnokucajzajak. com
Etno kuća je seoski muzej, pod zaštitom države, kao primer seoskog graditeljstva iz
prve polovine osamnaestog veka. Kuća je popunjena autentičnim predmetima seo-
skog domaćinstva iz druge polovine devetnaestog veka. Kuća je nosilac razvoja seo-
skog turizma u kojoj se promoviše kulturna baština Srema i organska hrana, i održavaju
se kulturne manifestacije u saradnji sa zavičajnim muzejom Rume. Etno kuća organizuje
i turističko privrednu manifestaciju „Jesen ide dunjo moja, kukuruzi već su zreli”. U „Etno kući J a -
zak” se održavaju brojne kulturno umetničke manifestacije i aktivnosti. Od aktivnosti zastupljene su: **škola u
prirodi** (od Aprila do Oktobra), **likovne kolonije** (Maj i Oktobar), **pesničke večeri, izbor predmeta kulturne bašti-
ne, modne revijem, promocije, negovanje tradicije** (proslava Božića, Uskrsa, Majpan, Sremska svadba, Tandara,
Folklor), **promocija zdrave hrane** (obuka pripremanja sremačkih specijaliteta), **radionica veza, radionica tka-
nja, seoski turizam** (rezervisanje smeštaja preko etno kuće Jazak). Kulturne manifestacije: **Majpan** (drugi dan
Duhova), **Jesen ide Dunjo moja, kukuruzi već su zreli** (prva subota u oktobru) i **Smotra folklor**a „**Đeram**”.

Restoran LUGARNICA

Iriški venac bb, 22407, +38122-463-125, +38163-519-659
Jela od divljači paprikaš (mešano srnetina i divlja svinja), špiko-
van srneći but u sosu od pečuraka, kobasice od divljači speci-
jalitet kuće. Jela sa roštilja (ćevapi, pljeskavice,
ražnjići, krmenadla, punjena pljeskavica sa
pečurkama i sirom kačkavaljem, meša-
no meso). Od pileline belo meso i ba-
tak. Od ribe file soma, dimljeni fileti
pastrmke i pastrmka u komadu. Ima
ramstek na lovački način, biftek, na-
tur šnicla sa pečurkama, Karadorđeva
šnicla, svež file i dimljeni file. Kapacitet
restorana je 50 mesta a u bašti još 80.

Restoran MINES/ŽUTA KUĆA

Radnička BB, Vrdnik, Fruška Gora, Srbija, +38122-466-521,
+38163-7310-865, +38160-461-57-37
info@vrdnik-mines. com, www. vrdnik-mines. com
Dugogodišnja tradicija garantuje kvalitet naših usluga.
Restoran „Mines” nudi bogatu i raznovrstnu ponudu domaćih speci-
jaliteta i vina sa Fruške gore u kojima ćete uživati uz evergrin muziku.
Cilj nam je da naši gosti odu zadovoljni, puni pozitivnih utisaka i pono-
vo nam se vrate.
Nudimo mogućnost: ❶ organizovanja manjih proslava ❷ prolaznih
ručkova organizovanim grupama po povoljnim cenama.
Ljubazno osoblje, ukusna hrana i prijatan ambijent učiniće da Vam bora-
vak u našem restoranu ostane u najlepšem sećanju.
Našim gostima pružamo ugodan odmor u sobama koje se nalaze u mir-
nom i zdravom okruženju.
Posedujemo dvokrevetne i trokrevetne sobe. U blizini se nalaze dva
jezera pogodna za ribolov.

Kućerak u Sremu

Karlovačka 42, Krušedol,
+38163-615-101,
+38121/66-22-573

U Kućerku u Sremu nudimo do-
maću hranu i piće, uživanje u
prirodi i seoskom ambijentu. Mo-
žete pogledati našu etno postav-
ku, takođe postoji mogućnost
organizovanih ručkova, sa va-
šom ili našom hranom. Nudimo
i domaću rakiju, med, džem, aj-
var. . . Nalazimo se na pola puta
između seoske crkve i manastira
Krušedol. Ukoliko ste zaintereso-
vani možete se oprobati u peče-
nju rakije.

Restoran „KOD RIBARA”

Irig, Vojvode Putnika
+38122-461-047

Planinarski dom VOJVODINA

+38122-463-008
Planinarski dom Vojvodina se nalazi na Iriš-
kom Vencu, 18 kilometara od Novog Sada,
isto toliko i od Rume, 15 kilometara od Indije.
Kapacitet restorana za ručak na Iriškom Vencu:80 mesta za ručak, a
može se postaviti i do 120 mesta ako je u pitanju dečija ekskurzija.
Kapacitet smeštaja u sobama hotela Vojvodina:11 soba. Od toga 9 so-
ba sa francuskim ležajem, dve sobe imaju francuski ležaj plus kauč,
namenjeno za porodice sa jednim ili dvoje dece.
Jelovnik: Divljač, supa od fazana, pašteta od fazana, paprikaš od
divljači, špikovani jelenski but, gorska šnicla sa pršutom. Kod nas su
jela od divljači dugogodišnja tradicija. Imamo dobar izbor vina, slo-
vanačkih, makedonskih.

Sremski Karlovci - PRUŽAOCI USLUGA I PROIZVOĐAČI TRADICIONALNE DOMAĆE RADNOSTI

- **PODRUM CVETIĆ**, M. Stratimirovića 47, 21205 Sr. Karlovci, 021/881376, +381 64 433 90 30
cvetici@neobee. net
- **OZZ BENIŠEK - VESELINOVIĆ**, Mažuranićeva 5, 21205 Sr. Karlovci, 021/882849, +381 63 866 07 73
mives975@yahoo. com
- **MUZEJ PČELARSTVA**, M. Stratimirovića 86b, 21205 Sr. Karlovci, 021/881071, +381 63 808 66 70
muzejpcelarstva@gmail. com, www. muzejzivanovic. com
- **PODRUM BAJILO**, Patrijarha Rajačića 11, 21205 Sr. Karlovci, 021/881124, +381 64 296 93 24
- **VINARIJA KAČARA**, M. Stratimirovića 134, 21205 Sr. Karlovci, 021/881926
- **PODRUM KIŠ**, Karlovačkog mira 46, 21205 Sr. Karlovci, 021/882880, +381 63 813 92 04
info@vinarijakis. com, www. vinarijakis. com
- **VINARIJA KOSOVIĆ**, Karlovačkog mira 42, 21205 Sr. Karlovci, 021/882842, +381 64 209 86 68
info@vinarijakosovic. com, www. vinarijakosovic. com
- **PODRUM PETROVIĆ**, Karlovačkog mira 34, 21205 Sr. Karlovci, 021/881981, +381 64 266 00 96
- **VINARIJA DULKA**, Karlovačkog mira 18, 21205 Sr. Karlovci, 021/881579, +381 60 33 44 557
dulka@eunet. rs, www. dulkan-vinarija. com
- **VINARIJA DOŠEN**, Karlovačkih daka 10, 21205 Sr. Karlovci, 021/881974, +381 63 558 931
- **ART ET VINUM KOLAROVIĆ**, Trg Branka Radičevića 5, 21205 Sr. Karlovci, 021/881742, +381 62 412 674
www. artetvinum. blog. rs
- **PATRIJARŠIJSKI PODRUM**, Trg Branka Radičevića 8, 21205 Sr. Karlovci, 021/883006, +381 64 800 18 95
- **VINARIJA ĐURĐIĆ**, Selište bb, 21205 Sr. Karlovci, 021/494243, +381 63 517 759
vinarija@djurdjic. com, www. djurdjic. com
- **VINARIJA MRĐANIN**, Jovana Grosa 16, 21205 Sr. Karlovci, 021/881410, +381 63 534 226
www. virreal. net
- **VINUM DOO**, Ilije Ognjanovića 1, 21000 Novi Sad, 021/6619924
vinum@sbb. rs, www. vinum. co. rs
- **VINOTEKA** departmana za voćarstvo, vinogradarstvo, hortikulturu i pejzažnu arhitekturu
Trg Branka Radičevića 5, 21205 Sr. Karlovci, 021/884110, www. polj. uns. ac. rs
- **LUMBER DOO**, Sarajevska 15, 21205 Sr. Karlovci, 021/883783, +381 64 610 7886
miljojkkovic@neobee. net
- **APATOVIĆ MILAN**, M. Stratimirovića 100, 21205 Sr. Karlovci, 021/882011
- **BAJILO PETAR**, Sime Milutinovića 6, 21205 Sr. Karlovci, 021/882290
- **JOVANOVIĆ PETAR**, Stražilovska 1, 21205 Sr. Karlovci, 021/881005, +381 64 824 9030
- **STOJKOV STEVAN**, Ivana Filipovića 58, 21205 Sr. Karlovci, 021/883544
- **MILOŠ RADIVOJEVIĆ**, Gavrilca Principa 12, 21205 Sr. Karlovci, 021/881224, +381 65 28 41 951
- **VERICA SVINJAREVIĆ-MECING**, Matoševa 32, 21205 Sr. Karlovci, 021/881468
- **IVAN MERC**, Svetozara Markovića 6, 21205 Sr. Karlovci, 021/882276
- **JOVAN PAVLOVIĆ KURJAK**, Žarka Zrenjanina 17, 21205 Sr. Karlovci, 021/882520
- **OPALIĆ RADOVAN**, Karlovačkog mira 28, 21205 Sr. Karlovci, 021/881515
- **BOGDANOVIĆ VASA**, Karlovačkih daka 7, 21205 Sr. Karlovci, 021/881989
- **POPOVIĆ SLAVKO**, Svetozara Markovića 18, 21205 Sr. Karlovci, 021/882098, +381 63 83 71 824
- **TOŠIĆ NIKOLA**, Braće Andelić 65, 21205 Sr. Karlovci, 021/883052
- **JOVANOVIĆ ŽARKO**, M. Stratimirovića 92, 21205 Irig, 021/882044
- **NIKOLA STANKOVIĆ**, Patrijarha Rajačića 37, 21205 Irig, 021/881898
- **KIŠ IVAN**, Beogradska 5, 21205 Irig, 021/882332
- **PEKIĆ VLADISLAV**, Belilo 9, 21205 Irig, 021/881219

Sremski Karlovci

manifestacije

Sremskokarlovačka likovna kolonija akvarela i crteža

Noć muzeja

Karlovački karate kup

Festival kuglofa

Korneliju u spomen

Letnji obrazovni kamp

Festival nacionalnog kolača

Brankovo kolo

Filmski festival „Bdenje duše”

KARLOVAČKE BOŽIĆNE SVEČANOSTI

Održavaju od 24. 12. – 14. 01. Osnovni koncept manifestacije je negovanje duhovnog bogatstva, kulturnog nasleđa i tradicionalnih narodnih vrednosti kroz multimedijalne sadržaje : božićne predstave za decu, horsko-crkveno pojanje, izložbe, koncerte, i sl.

16

KARLOVAČKA BERBA GROŽĐA

Održava se krajem septembra ili početkom oktobra. Ima tradiciju dugu sedam decenija. Organizovana je kao prodajna-izložba grožđa, vina i autentičnih suvenira i kulturno-umetnička manifestacija u okviru koje se organizuju izložbe i bogat kulturno-zabavni program. Program se najvećim delom odvija u centru Sremskih Karlovaca, a godišnje ovu manifestaciju poseti oko 100. 000 ljudi.

FESTIVAL KUGLOFA

KORNELIJU U SPOMEN

LETNJI OBRAZOVNI KAMP

NOĆ MUZEJA

17

Irig

MANASTIR NOVO HOPOVO

Manastir Novo Hopovo leži na blagoj padini južnih obronaka Fruške gore, nedaleko od Iriga. Manastir Novo Hopovo, po svojoj arhitekturi, prosvetnoj ulozi, istoriji bogatoj kulturnim, verskim i političkim događajima, jedan je od najznačajnijih manastira u Srbiji, a posebno među fruškogorskim manastirima. Osnivač ove drevne svetinje, kao i većine fruškogorskih bisera je sveti vladika Maksim (Đurađ Branković) u vremenu od 1496 - 1502 godin. Natpis iznad zapadnih vrata ukazuje da je današnja manastirska crkva, posvećena Sv. Nikoli, sagrađena 1576 godine. Sagrađena je na mestu prvobitne crkve koja je porušena. Najveće bogatstvo manastira su mošti Sv. Teodora Tirona koje se čuvaju u kivotu, u crkvi. Manastir je poznat po svojoj monumentalnoj arhitekturi, freskodekoraciji, kulturno-prosvetnoj i istorijskoj ulozi. U ovom manastiru je boravio i Dositej Obradović.

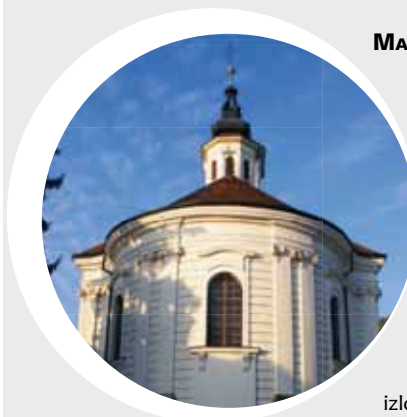
Opština Irig se nalazi u centralnom delu Srema, na južnim obroncima Fruške Gore. Prostire se na površini od 226 km², na kojoj živi oko 12. 000 stanovnika i to u administrativnom centru Irigu i još deset naseljenih mesta.

Zapis iz 1573. godine kaže „... da Srbi u Beogradu nemaju škole, već dolaze u Hopovo da uče čitati i pisati. Hopovo ima svoju slikarsku školu krajem sedamnaestog veka i početkom osamnaestog veka...“

Društvena kretanja s kraja 17. i početkom 18. veka kao i povoljan ekonomski položaj grada doprineli su da se u Irigu 1842. godine osnuje Srpska čitaonica, prvo građansko čitalište kod Srba uopšte.

Jedna od najvećih nesreća koja se sručila na Irig i njegovu okolinu u obliku velike epidemije preteći da uništi gotovo celokupno stanovništvo bila je kuga koja je besnela u Sremu 1795. godine i 1796. godine. Kuga je prestala 23. Februara 1796. godine na dan Sv. Haralampija.

Opštinu Irig karakteriše veoma povoljan geografski položaj i blizina važnih saobraćajnica. Irig je poznat po bogatom kulturno istorijskom nasleđu, velikom broju manastira koji su pod zaštitom države i UNESCO-a. Na teritoriji opštine Irig se nalazi 8 manastira koji predstavljaju neprocenljivo duhovno

MANASTIR RAVANICA-VRDNIK

Prvi zapisi o manastiru nalaze se u mineju koji je pisao jeromonah Georgije u Vrdniku 1589. godine. Zidanje nove crkve počinje 1801 godine a završava se 1811. godine od tada se manastir Vrdnik zove Ravanica. U ovom manastiru su dugo čuvane mošti Kneza Laazara. Danas se u Vrdničkoj Ravanici nalazi samo komad moštiju izložen u staklenoj posudi ugrađenoj u kivot. Ikonostas je izrezbario karlovački duborezac Marko Vujatović (1809-14), a pozlatio ga je Petar Čortanović. Najlepše su izrađene carske dveri i Bogorodičin tron. Sam ikonostas po svom stilu jeste prelaz od baroka ka klasicizmu. Osim dela moštiju kneza Lazara, manastir poseduje još i mošti svete velikomučenice Anastasije (III vek), svetinje sa Hristovog groba, deo moštiju Sv. Teodora Tirona. Sve te relikvije su izložene ispred ikonostasa. Slava manastira Ravanica je Vidovdan - 28. Juna.

MANASTIR GRGETEG

Manastir Grgeteg se nalazi na južnom obronku Fruške gore u neposrednoj blizini naselja Grgeteg bivšeg manastirskog prnjavora. Manastirska crkva posvećena je sv. Nikoli. Prema narodnom predanju osnovao ga je despot Zmaj Ognjeni Vuk 1471. godine. Ova crkva obnovljena je 1901. po projektu Hermana Bolea. U Drugom svetском ratu manastir je teško stradao, srušen je zvonik i veliki deo konaka. U hramu se nalazi Trojeručica koja je doneta iz Manastira Hilandar, te manastir pohađe mnogobrojni hodočasnici.

se nalazi ikona Trojeručica koja je doneta iz Manastira Hilandar, te manastir pohađe mnogobrojni hodočasnici.

bogatstvo i čine veliki potencijal za razvoj verskog turizma. Turistički potencijali opštine Irig su veliki, a nosilac razvoja opštine u ovom pravcu je termalna banja Vrdnik.

19

MANASTIR KRUŠEDOL

Manastir Krušedol je zadužbina porodice poslednjih srpskih despota u Sremu - Brankovića. Sagrađen je između 1509 i 1514. godine. Manastirska crkva je posvećena prazniku Blagoveštenja. Manastir je osnovao despot Đorđe Branković (u monaštvu nazvan sveti Maksim) sa svojom majkom Angelinom, uz pomoć vlaščkog vojvode Jovana NJagoja, između 1509. i 1516. U crkvi, ispred ikonostasa, nalaze se kivoti u kojima su smešteni ostaci moštiju svetih Brankovića, tj. despota Đorđa Brankovića (monah Maksim) i njegovih roditelja Angeline i slepog Stefana Brankovića. U manastirskoj crkvi leže i posmrtni ostaci mnogobrojnih značajnih Srba. Između ostalih tu su sahranjeni patrijarh Arsenije III Čarnojević, mitropolit Isaija Đaković, patrijarh Arsenije IV Jovanović Šakabenta, grof Đorđe Branković, vojvoda Stevan Šupljikac, kneginja LJubica Obrenović i kralj Milan Obrenović.

MANASTIR STARO HOPOVO

Istočni deo Fruške gore na 2 km udaljenosti od manastira Novo Hopovo.

Manastir Staro Hopovo je smješten u istočnom delu Fruške gore na 2 km udaljenosti od manastira Novo Hopovo. Manastirska crkva je posvećena Sv. Pantelejmonu. Prema predanju manastir je osnovao despot Đorđe Branković između 1496. i 1502. godine, a prvi zapis o manastiru je iz 1545-46. Umesto stare drvene crkve izgrađena je 1752. današnja manastirska građevina.

U maloj jednobrodnoj crkvi nalazio se barokni ikonostas velike vrednosti na kome je prestone ikone slikao Janko Halkozović. U Drugom svetskom ratu ikonostas je oštećen i demontiran, a manastirski konak razrušen. Poslednje obnavljanje ovog drevnog manastira završeno je 2007. godine. U toku su pripremni radovi za obnovu manastira, a u samom hramu su urađeni već neki radovi.

MANASTIR VELIKA REMETA

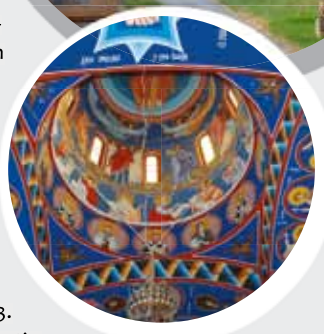
Manastir Velika Remeta nalazi se u istočnom delu Fruške gore, severozapadno od istoimenog naselja i nekadašnjeg prnjavora Velika Remeta, u čijem se ataru danas nalazi. Manastir je posvećen Sv. Dimitriju, a u njegovom sastavu se nalazi i crkva posvećena ovom svecu. Po predanju, manastir je osnovao kralj Dragutin kada je u lovu pao sa konja i ostao trajno hrom i predao vlast svom bratu Milutinu. Prema zvaničnim podacima Velika Remeta se prvi put pominje 1562. Postoji i jedan pisani podatak iz 1509. da je izaslanik-kaluder despotice Angeline Branković dolazio u manastir posvećen Sv. Dimitriju. Današnji manastirski kompleks je veoma star i smatra se da je njegova gradnja započeta još u 15. veku. Ikone su slikali 1687 pridvorni ruski zografi Leontije Stefanov, Joan Maksimov i Spiridon Gri-gorev. Na početku Drugog svetskog rata u manastir ulaze ustaške jedinice i u njemu ostaju sve do proleća 1943 imovinu manastira i da je odnese u Zagreb. Kada su proleća 1943.

ustaše napuštale manastir, spalile su ga. Velika Remeta je obnovljena 1982.

VRDNIČKA KULA

U srednjem veku Vrdnik je imao tvrđavu i varoš. Prema Ugarskim i papskim dokumentima pominju se pod imenom Castellum Rendek. Gradski zid opasivao je podgrade. Od starog srednjovekovnog grada najbolje je očuvana branič kula u obliku potkovice, visine 18m. Vrdnička kula pripada građevinama srednjovekovne vojničke arhitekture i predstavljala je važnu stratešku i odbrambenu tačku. Novija istraživanja pokazuju na postojanje rimskih temelja ovog važnog utvrđenja. Usamljena kula odolela je vremenu i ljudima i jedini je ostatak nekada moćnog Vrdničkog grada.

MANASTIR MALA REMETA

Manastir Mala Remeta se nalazi na južnom središnjem delu Fruške gore, uz manastirski prnjavor selo Mala Remeta.

Manastir Mala Remeta se nalazi na južnom središnjem delu Fruške gore, uz manastirski prnjavor selo Mala Remeta. Manastirska crkva je posvećena Bogorodičinom pokrovu. Tradicija osnivanje manastira vezuje za srpskog kralja Dragutina. Pouzdane podatke pružaju jedino turski dokumenti, u kojima je manastir prvi put zabeležen 1546. Krajem 17. veka manastir su obnovili izbegli monasi manastira Rača na Drini. Od tog vremena pa do 1920. manastir se vodi kao metoh manastira Beočin. Na mestu stare crkve, sagrađena je nova građevina 1739. Prestone ikone za ovu crkvu radio je Janko Halkozović 1759. U Drugom svetskom ratu stradao je konak kao i manastirska biblioteka. Danas manastir čine crkva, jednokrnljni konak, novi drveni zvonik i kapela. Današnja crkva je posvećena pokrovu Presvete Bogorodice.

MANASTIR JAZAK

Na južnoj padini Fruške Gore nedaleko od naselja Jazak.

Manastir Jazak je manastir Srpske pravoslavne crkve, izgrađen je 1736. godine na ravnom završetku male kotline, između dva proplanka, na južnoj padini Fruške gore, na potezu poznatom pod imenom Gradac. Neposredno uz manastir, na putu prema selu Jazak, nalazi se manastirski prnjavor, a na udaljenosti oko dva kilometra, severno od manastira, nalaze se ostaci manastira Stari Jazak. Prema predanju, manastir Stari Jazak osnovao je sv. Despot Jovan (Branković), mlađi sin sv. Stefana Slepog i sv. Majke Angeline. Bio je posvećen Vavedenju Presvete Bogorodice (21 novembar/ 4 decembar). Međutim, prvi pisani podatak potiče iz 1522. god. Pominje se u rukopisnom Triodu koji je prepisivao jazački monah Lavrentije. Od 1705. godine u njemu se nalazile mošti cara Uroša. 1736. godine započeta je izgradnja novog manastira, a stari manastir je patrijarh Arsenije IV Jovanović Šakabenta 1741. godine pretvorio u ženski manastir. Crkva novog manastira posvećena je Silasku Sv. Duha, prazniku Duhovi.

KIPOVI

Na magistralnom putu M-21, između opština Irig i Ruma

Epidemija kuge u Sremu i Irigu, vladala je 1795-96. godine. Pošto je kuga u Sremskoj županiji najviše besnela u Irigu i njegovoj okolini zbog toga se u narodu i spominje kao „Iriška kuga”. Da se kuga ne bi više širila, bečka vlada je naredila da se stražama zatvore sva okužena mesta i blokira celo okuženo područje. Kuga je u Irigu prestala da hara februara 1796. godine. Od 912 kuća, koliko je Irig imao pre kuge, 402 kuće je srušeno ili spaljeno. Pre kuge Irig je imao 4813 stanovnika od kojih je umrlo 2548, što čini više od polovine njegove populacije u to doba. U znak zahvalnosti Bogu što se epidemija nije proširila na Rumu, građani Rume su na mesto gde je bila postavljena straža za sprečavanje prelaska iz jednog mesta u drugo, postavili spomenike sa leve i desne strane puta Ruma-Irig, popularno nazvani Kipovi. Kao takav on predstavlja jedan od retkih spomenika zdravstvene kulture u ovom delu Evrope. Objekat sa leve strane ima oblik baroknog rimokatoličkog oltara, dok je objekat sa desne strane puta u obliku prostih stubova čija je osnova kružna.

21

GEOLOŠKO PALEONTOLOŠKO NALAZIŠTE SEDIMENTA GRGETEG

U sklopu manastirskog kompleksa nalazi se geološko-paleontološko nalazište sedimenta sa vrlo bogatom i dobro očuvanom fosilnom faunom mekušaca, koja ima izuzetno veliki značaj za geologiju Evrope. Ovo nalazište registrovano je kao prirodna znamenitost od posebnog značaja i registrovana je kao prirodni spomenik. Bogatsvo faune doprinelo je da Grgeteg postane poznat u svetu, kao mesto donjeg pliocena-pontijskog kata, u okviru nekadašnjeg Panonskog mora. Pronađeno je preko 40 vrsta od kojih je 12 prvi put ovde nađeno. Otkriveno je pre više od 100 godina, kao poznato nalazište pliocenske faune mekušaca. Zbog svoje naučne vrednosti ovaj lokalitet je zaštićen 1974. godine.

Irig

manifestacije

PUDARSKI DANI, IRIG

Želeći da na pravi način afirmiše bogatu, kulturnu i privrednu tradiciju Iriga, društvo Irižana je 1993. godine organizovalo „Prve pudarske dane”. Ova kulturno turistička i privredna manifestacija je posvećena pudaru, čuvaru vinograda, dakle onom običnom čoveku bez koga ne bi bilo ni vinograda, ni vina tog božanskog pića. Ova manifestacija se tradicionalno održava svake godine, trećeg vikenda u Septembru. Tih dana sve je u znaku vinograda, vina, pesme i zabave. Pored bogatog kulturno zabavnog programa u toku dana održavaju se takmičenja za najbolji vinograd, podrum, kao i izbor najboljeg vina i rakije od grožđa. Organizuje se takmičenje i u kuvanju pudarskog paprikaša.

VIDOVDANSKI SABOR, VRDNIK

Prvi „Vidovdanski sabor” održan je u Vrdniku u organizaciji Društva Vrdničana „Vidovdan” i Saveta Mesne zajednice 28. juna 2003. god. Ova turističko-kulturna manifestacija ima sa cilj da doprinese očuvanju tradicije, te materijalnih i duhovnih vrednosti Vrdnika. U toku manifestacije posebna pažnja posvećuje se negovanju tradicije narodnih običaja i verovanja, kao i prezentaciji narodnog posnog kulinarstva, narodnih nošnji, rukotvorina, suvenira, starina i domaćih narodnih običaja.

„MILICI U POHODE”, VRDNIK

Želeći da obeleži delo poznate srpske spisateljice Milice Stojadinović-Srpkinje, srpska čitaonica na čelu sa Milanom Jelčićem, ustanovila je 1970-te godine kulturnu manifestaciju „Fruškogorski književni susreti”, koji već 1975-te godine prerastaju u manifestaciju susreti književnica „Milici u pohode”. Domaćin ovih susreta je osnovna škola Milica Stojadinović-Srpkinja i istoimeno odeljenje biblioteke i čitaonice u Vrdniku. Spomenik joj je na Fruškoj Gori podignut zauzimanjem Dobrotvorne zadruge „Srpkinja iriška”, a ideju je pomagala Srpska čitaonica u Irigu, najstarije građansko čitalište kod Srba, osnovano 1842. godine. Još 1907. godine odbor beogradskih devojaka pokrenuo je inicijativu za podizanje spomenika vrdničkoj vili. U tu svrhu, radi popularizacije te ideje i prikupljanja novčanih sredstava, izdata je „Spomenica” sa prilogima Jovana Skerlića, Ludvika Augusta Freankla, Milorada Šapčanina, Ljubomira P. Nenadovića, Svetolika Lazarevića, kao i nekoliko Milićinih pesama. O Milici Stojadinović, prvoj srpskoj književnici u modernom značenju, prvoj ženi ratnom reporteru u svetu, prvoj srpskoj gitaristkinji, najobrazovanijoj ženi svog doba u Vojvodini, može se govoriti i kao fenomenu izniklom unutar zapadnog korpusa srpskog kulturnog bića. O njoj je posle susreta u Beču i Trstu, srpski pesnik i vladika Petar II Petrović Njegoš zapisao: „Ja pojeta i ona pojeta. Da nijesam kaluder eto knjevinje Crnoj Gori”.

DANI VINA, RIVICA

U duhu stare tradicije u Rivici se od 2002. godine krajem Januara meseca organizuju Dani vina. Tih dana sve je u znaku vina i bogate sremske kuhinje. Piju se špriceri, jedu čvarci, krvavice i kobasice, ali i biraju najbolji podrumi i najbolji proizvođači vina. Naravno tu su i tamburaši i igrači u sremskim narodnim nošnjama.

FEDAS, IRIG

Festival dramskih amatera Srema

CACIB, IRIG

Međunarodna izložba pasa svih rasa.

PATLIDŽINIJADA, NERADIN

Nastojeći da povrate nekadašnji ugled, ali i ovu sredinu punu raznog izobilja privlačnog za turiste, ljubitelji prirode i zdrave hrane, mesna zajednica Neradin i društvo „Irižana” od 6. -8. septembra 2002. godine u Neradinu organizuju prvu Patlidžanijadu. Pored bogatog kulturno umetničkog programa u toku patlidžanijade održavaju se takmičenja za izbor najboljeg proizvođača patlidžana, izbor najboljeg uzorka patlidžana, najbolje skuvane paradajz čorbe, izbor najbolje paradajz salate i najboljeg soka od skuvanog paradajza.

DANI BOSTANA, RIVICA

Unameri da pospeši i unapredi proizvodnju bostana i ovu sredinu učini privlačnom za turiste i putnike namernike, Mesna zajednica Rivica je 1995. godine organizovala prve dane Bostana. Od tada se svake godine početkom Avgusta organizuje ova turističko privredna manifestacija. Tokom manifestacije pored kulturno zabavnog programa održavaju se i stručna predavanja iz oblasti proizvodnje bostana. Organizuje se i takmičenje i vrši izbor najboljeg proizvođača bostana, kao i najveće lubenice. **Takmičarske discipline:** 1. Najuspešniji proizvođač bostana, 2. Najteža lubenica i dinja, 3. Najlepši fenjer od bundeve, 4. Najbolji literalni sastav na temu lubenici u čast, 5. Najbolji likovni rad o bostanu, 6. Najpretnije rukovanje bičem, 7. Najbrže jedenje lubenice bez upotrebe ruku, 8. Najbolji tradicionalni kolač, 9. Brzo pravljenje bostandžijskih koliba, 10. Najbolje napravljeno strašilo, 11. Najlepši bostandžijski ambijent. **Etnografija:** 1. Prezentacija bostandžijskih običaja, 2. Prikaz igara iz prošlosti Srema, 3. Negovanje duhovne kulture (izvorne pesme i igre iz Srema), 4. Smotra narodnog kulinarstva: bostandžijski bečarski paprikaš, sremski bostandžijski sto, najukusniji sremski tradicionalni kolač.

DOSITEJEVIM STAZAMA, IRIG

Za ljubitelje prirode, Planinarsko društvo „Dr. Laza Marković” iz Iriga, svake godine organizuje planinarenje pod nazivom „Dositejev staza”.

GUŠČIJADA, ŠATRINCI

Prva guščijada je održana 15. Oktobra 2005. godine u Šatrcima kao i druge slične turističke manifestacije i ova ima za nameru da jedan krajolik, gde se Fruška gora polako uliva u Sremsku ravnica gde guske kao bele pahulje mirno šetaju šorovima, učini zanimljivim za sve one koji žele da uživaju u lepotama sremskih pejzaža i tišini sela. Pored kulturno privrednog sadržaja na manifestaciji se vrši izbor najlepšeg gusana i guske, izbor najlepšeg guščijeg pera, najboljeg jata gusaka, izbor najboljeg guščijeg paprikaša i izbor najoriginalnije postavke.

